

VÄSTRA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK
LS, NPT, HKo

Anvisning om tillfällig frånkoppling av automatiska brandlarm- och släckanläggningar

VÄSTRA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK INSTRUKTION 2015-1

Användning: För användning av klienter och personal vid Västra Nylands räddningsverk
Användningsområde: Västra Nylands räddningsverk

Godkänd:	Upprättad av:	Datum:	Version:
24.9.2015 Tuomas Pälviä	HIKLU, LS, NPT, HKo	24.9.2015	1.0
Uppdaterad:			

Anvisningen är utarbetad i samarbete mellan Helsingfors räddningsverk, Östra Nylands räddningsverk, Mellersta Nylands räddningsverk och Västra Nylands räddningsverk.

Författningsgrund

Anvisningen är baserad på paragraferna 4 § Aktsamhetsplikt, 9 § Byggnaders brand- och utrymningssäkerhet, 12 § Underhåll av anordningar, 14 § Egen beredskap, 81 § Föreläggande att avhjälpa brister och avbrytande av verksamheten samt 82 § Särskilda säkerhetskrav i räddningslagen 379/2011.

Syftet med anvisningen

Syftet med denna anvisning är att skapa en handlingsmodell för situationer då en automatisk brandlarm- eller släckanläggning ska fränkopplas. Anvisningen är avsedd för fastighetsägare och fastighetsinnehavare, personer med ansvar för renoverings- eller byggarbeten samt för räddningspersonalen. Anvisningen gäller de krav som ställs vid både kort- och långvarig fränkoppling samt vid funktionsstörning på grund av plötsliga fel.

Automatisk brandlarm- och släckanläggning

Med en automatisk brandlarm- och släckanläggning har man i byggnaden vanligtvis kompenserat utrymningsavstånd, klassificeringen av bärande konstruktioner, överskridning av den maximala storleken på en brandsektion, krav på ytklassificering, rökventilationsarrangemang eller andra brandtekniska krav. Anläggningarna kan utgöra en väsentlig del av byggnadens personsäkerhet (vård- och inkvarteringslokaler). En anläggning som inte fungerar kan orsaka en situation i byggnaden som innebär att byggnadens kondition inte är i enlighet med bygglovet och att byggnadens person- eller brandsäkerhet inte är på acceptabel nivå. Med brandbevakning säkerställs byggnadens person- och brandsäkerhet under reparation av anläggningen så att användningen av byggnaden kan fortgå tryggt utan avbrott.

Under fränkopplingen kan olycksrisken i byggnaden i vissa fall bli så hög med tanke på personsäkerheten att räddningsmyndigheten efter sitt övervägande avbryter verksamheten i byggnaden för den tid då anläggningen är fränkopplad. Man kan tvingas avbryta verksamheten i objekt som är kritiska för person- eller brandsäkerheten (till exempel vård- och inkvarteringslokaler, stora köpcentrum), där man med brandbevakningsåtgärder inte förmår ordna tillräckligt trygga förhållanden i byggnaden.

Byggnader kan ha olika egenskaper och skilja sig avsevärt från varandra vad gäller person- och brandsäkerheten. Till och med objekt med samma användningsändamål kan vara mycket annorlunda sinsemellan. Räddningsmyndigheten överväger fränkopplingsåtgärderna separat för varje objekt. Principerna i den bifogade tabellen om hur användningsändamålet påverkar brandbevakningen är riktgivande.

Ansvaret för anläggningens funktion och underhåll ligger alltid hos fastighetens ägare och innehavare samt verksamhetsutövaren. I objektets räddningsplan bör finnas beredskap för eventuell fränkoppling av anläggningarna. Fastighetsägaren och fastighetsinnehavaren samt verksamhetsutövaren har även ansvar för att ordna bevakning av linjefel i förbindelsen till nödcentralen och fel i anläggningen samt för avhjälpande av fel. Att upptäcka linjefel eller fel i anläggningen, respons på felsituationer, kartläggning av felorsaker eller avhjälpande av dem ingår inte i nödcentralens eller räddningsverkets verksamhetsområde.

Fastighetens ägare och innehavare samt verksamhetsutövaren är skyldiga att anmäla fränkopplingar i byggnaden, linjefel och fel i anläggningen till räddningsmyndigheten och nödcentralen.

Utgångspunkten är att endast den person som utsetts för att sköta anläggningen får genomföra fränkoppling och återanslutning av den. Dessa åtgärder ska bokföras. Verksamheten ska ordnas så att falska larm undviks.

Anläggningen kan oväntat träda ur funktion till exempel på grund av ett linjefel eller ett fel i anläggningen. Fränkopplingen kan även vara planerad, till exempel vid underhålls- eller ändringsarbeten. Fränkopplingen kan även bara omfatta en del av anläggningen eller börja plötsligt men fortsätta som en långvarig fränkoppling.

Oväntad funktionsstörning i anläggningen

Anläggningen kan oväntat träda ur funktion i en byggnad som används, till exempel om en detektor eller ett munstycke skadas, vid problem med vattenkällan, ett linjefel eller ett tekniskt fel i anläggningen. Om tillståndet blir långvarigt ska man beakta principerna för planerad fränkoppling.

Om delar av anläggningen fränkopplas ska man i dessa områden ordna brandbevakning för objektet i enlighet med den utarbetade räddningsplanen. Räddningsmyndigheten kan vid behov ge anvisningar om ordnande av brandbevakningen om fränkopplingen måste göras på grund av ett fel i anläggningen (inte en enskild detektor) och reparations- eller underhållsåtgärder inte kan vidtas omedelbart. I anvisningarna tas alltid hänsyn till personrisken i objektet, byggnadens användningssätt och brandriskerna (till exempel farliga ämnen). Vid behov måste man använda flera brandbevakare.

Planerad fränkoppling

Om avstängning av anläggningen har att göra med normalt underhåll av anläggningen eller en planerad, kortvarig underhållsåtgärd, ställer räddningsverket inga särskilda krav i fråga om åtgärden. Personalen i fastigheten ska informeras om situationen.

Vid mer långvariga och omfattande fränkopplingar som har stor betydelse för personsäkerheten kan räddningsmyndigheten kräva särskilda åtgärder, till exempel brandbevakning. Om fränkopplingen äventyrar personsäkerheten kan räddningsmyndigheten efter eget övervägande avbryta verksamheten i objektet. Vid

bedömning av situationen ska räddningsmyndigheten beakta bland annat faktorer som påverkar anläggningens oberoende med mera.

Om området är effektivt sektionerat från lokaler som används normalt, ytan på brandsektionen inte kräver att lokalen utrustas med en automatisk brandlarm- eller släckanläggning och frångopplingen inte påverkar personsäkerheten väsentligt, kan man efter räddningsmyndighetens övervägande avvika från principerna för brandbevakning. I bevakningen av området kan man i vissa fall även använda ett lämpligt, tillfälligt brandlarmsystem, som larmar en plats med kontinuerlig bemanning.

En partiell frångoppling behöver inte anmälas till nödcentralen. Om hela anläggningen kopplas från larmförbindelsen ska detta meddelas till det regionala räddningsverket och nödcentralen.

Brandbevakning

Den som bevakar området som ska frångopplas måste känna till lokalen. Vaktaren ska ha tillträdesrätt till alla lokaler som bevakas. Brandbevakaren ska ha de färdigheter som krävs för att lokalisera branden från brandlarmanläggningen och göra ett larmmeddelande, tillräckliga färdigheter inom primärsläckning samt tillgång till primärsläckningsutrustning.

Patrullering

Med patrullering avses bevakning där alla lokaler i byggnaden patrulleras med bestämda intervaller. Den som utför patrullering kan lämna byggnaden. Patrulleringsintervallen är oftast en timme.

Kontinuerlig bevakning

Med kontinuerlig bevakning avses en väktare eller en väktargrupp som patrullerar i lokalerna kontinuerligt utan att lämna byggnaden. Antalet personer som utför kontinuerlig bevakning ska dimensioneras så att alla lokaler i objektet övervakas oavbrutet och kan vid brand nås tillräckligt snabbt. Väktarna får inte lämna byggnaden utan ersättare.

Observera

- Brandsäkerheten uppfyller kraven enligt räddningslagen (utrymningsvägar, primärsläckningsutrustning, brandbelastning, branddörrar med mera).
- Fastigheten tar hos försäkringsbolaget reda på anvisningarna om skydd vid frångoppling av en automatisk brandlarm- eller släckanläggning.
- Frångopplingstiden och frångopplingsområdet begränsas alltid så att effekten är så liten som möjligt.
- Brandklockor och knappar i frångopplingsområdet ska uteslutas från frångopplingen.
- Heta arbeten och arbeten som orsakar brandfara ska undvikas och kraven i säkerhetsföreskriften för heta arbeten följas.

Avgiftsbelagd bevakning

Merparten av bevakningsarbetet som räddningsverket utför är från och med den 1 januari 2013 avgiftsbelagt enligt 96 § i räddningslagen 379/2011.

Ytterligare information

Jourhavande brandinspektör vardagar kl. 9.00–11.30, tfn 09 8162 6815
www.lup.fi

Tuomas Pälviä
riskhanteringschef

Bilagor

Bilaga 1 Funktionsstörning i en automatisk brandlarm- eller
släckanläggning, krav

Bilaga 1 Krav vid funktionsstörning i den automatiska brandlarm- eller släckanläggningen

Användning	Observera
Vårdanstalter (sjukhus, ålderdomshem, specialboenden, fängelser, dygnet runt-daghem)	Kontinuerlig brandbevakning. Larm i enskilda vådrum ska säkerställas till exempel med en brandvarnare i varje rum. Brandvarnarnas funktion ska kontrolleras. Bevakningen kan ordnas genom ökning av personalen.
Inkvarteringslokaler (hotell, internat)	Kontinuerlig brandbevakning. Larm i enskilda rum ska säkerställas till exempel med en brandvarnare i varje rum (utan brandlarm, ingen inkvartering i rummet). Brandvarnarnas funktion ska kontrolleras. Bevakningen kan ordnas genom ökning av personalen.
Samlings- och affärslokaler (köpcentrum, affärer, sporthallar, daghem, skolor, bibliotek, restauranger)	Brandbevakningens nivå bestäms utifrån samlings- och affärslokalernas storlek. I stora lokaler ska man för personsäkerhetens skull ha kontinuerlig brandbevakning. Nattetid patrullering.
Arbetsplatser (kontor, ämbetshus)	Patrullering då ingen personal är på plats. Personalen kan sköta den kontinuerliga brandbevakningen dagtid.
Produktions- och lagerlokaler	Patrullerande brandbevakning. Hänsyn ska tas till eventuella stora egendomsvärden i objektet, brandsektionernas storlek och verksamhetens brandfarlighet.
Garage (underjordiska och ovanjordiska parkeringsanläggningar, parkeringshus)	Patrullerande brandbevakning. I underjordiska och ovanligt stora garage ska man ha kontinuerlig brandbevakning.